

RETTELSESLAD

Erstatter udvalgets betækning afgivet 9. november 2017, men fejlagtigt dateret 13. november 2017

Rettelsesbladet ændrer betænkningens dato samt korrektion af tekstangivelse på 1. linie sidste afsnit på side 3, hvor "og 12" ændres til "samt en række".

BETÆNKNING

Afgivet af Revisionsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om godkendelse af Landskassens regnskab for 2016

Afgivet til forslagens 2. behandling

Revisionsudvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut, Anthon Frederiksen, formand
Medlem af Inatsisartut, Michael Rosing, næstformand
Medlem af Inatsisartut, Ineqi Kielsen
Medlem af Inatsisartut, Hans Aronsen
Medlem af Inatsisartut, Debora Kleist
Medlem af Inatsisartut, Villy Olsvig
Medlem af Inatsisartut, Knud Kristiansen

Revisionsudvalget har efter 1. behandlingen den 1. juni 2016, gennemgået beslutningsforslaget om godkendelse af Landskassens regnskab for 2016.

1. Indledning:

Revisionsudvalget afholdt regnskabsseminar i midten af maj 2017 vedrørende Landskassens regnskab 2016. Udvalget har fremsendt en række spørgsmål til Naalakkersuisut på baggrund af de regn-

skabsmæssige forklaringer samt Naalakkersuisuts bemærkninger til revisionsprotokollatet. Nærværende betænkning indeholder uddrag af henholdsvis revisionsprotokollater, udvalgets spørgsmål til Naalakkersuisut samt de dertil hørende bemærkninger og svar fra Naalakkersuisuts. Udvalget vedlægger bagvedliggende korrespondance som bilag til betænkningen, jf. Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut § 18, stk. 1.

1.2. Revisionsudvalgets opgaver

Formålet med offentlig revision er at understøtte den parlamentariske kontrol med offentlige midler, herunder at styrke offentlighedens indsigt med forvaltningen ved at sikre uafhængig, objektiv og troværdig information samt ansvarlighed i forvaltningen.

Revisionsudvalgets hovedopgaver er beskrevet i §§ 18 og 19, i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Det fremgår heraf, at udvalget ”*gennemgår landskassens regnskaber og revisionens bemærkninger hertil én gang om året og fremsætter de spørgsmål og bemærkninger til Naalakkersuisut, som regnskaberne giver anledning til. Spørgsmål og bemærkninger tillige med besvarelser fra Naalakkersuisut forelægges Inatsisartut*”. Det er Inatsisartut, der efterfølgende må afgøre, hvorvidt eventuelle kritisable forhold, påpeget af Revisionsudvalget, skal have konsekvenser for de ansvarlige Naalakkersuisutmedlemmer. Udtaler Revisionsudvalget kritik i forbindelse med gennemgangen af Landskassens regnskab, er det endvidere Naalakkersuisut, som politisk ansvarlig, der skal påse, at der rettes op på forholdene.

Ud over de i lovgivningen beskrevne opgaver, ser Revisionsudvalget det som en af sine vigtigste opgaver, generelt at påse, at de systemer og forretningsgange, som Naalakkersuisut opretter til løsning af Selvstyrets mangeartede opgaver, fungerer efter hensigten. I den forbindelse er udvalget primært interesseret i at påse, at de mekanismer og værktøjer, der har betydning for økonomistyringen og regnskabsaflæggelsen er til stede, og at de fungerer efter hensigten. Disse betragtninger betyder også, at Revisionsudvalget til stadighed har fokus på at udvikle og styrke revisionsfunktionen ved en løbende tilpasning i forhold til principperne for *god offentlig revisionsskik*. Det indebærer en til stadighed stigende inddragelse af ikke bare finansielle aspekter, men også juridisk-kritiske aspekter såvel som egentlig forvaltningsrevision. Det er områder, som løbende bliver udviklet og områderne indgår i nærværende betænkning under den eksterne revisors bemærkninger og anbefalinger.

1.3 Revisionsudvalgets kompetence i forhold til de selvstyrejede aktieselskaber

Revisionsudvalget fører kontrol med, hvordan Naalakkersuisut varetager Selvstyrets aktionærinteresser, jf. § 19 i Inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut.

Udvalget kan i den forbindelse indhente de samme oplysninger om selskaberne, som Naalakkersuisut har adgang til at indhente.

2.0 Revisionsudvalgets overordnede konklusioner

Revisionsudvalget finder det tilfredsstillende, at Landsrevisoren anser Landskassens regnskab for 2016 for retvisende, dvs. uden væsentlige fejl og mangler. Landsrevisoren har løbende kunne konstatere forbedringer i Selvstyrets regnskabsvæsen, herunder arbejdet med den løbende budgetopfølgning.

Særligt tilfredsstillende finder Revisionsudvalget, at Naalakkersuisut har fremlagt Anlægs- og Renoveringsredegørelsen til tiden og sammen med Landskassens øvrige regnskab. Det er et forhold, der blev skarpt påtalt af Revisionsudvalget sidste år.

Øvrige forbedringer omfatter en fortsat styrkelse af budgetopfølgning og afstemningsprocessen, som har reduceret antallet af om- og efterposter, om end udvalget dog fortsat anser niveauet som værende for højt.

Revisionsudvalget noterer sig dertil en forbedret systematisering af besvarelser på udvalgets spørgsmål til regnskaberne. Revisionsudvalget må på den anden side samtidig konstatere, at enkelte departementer – og dermed Naalakkersuisut som helhed, har svært ved at overholde svarfrister. Dette på trods af lange frister og gentagne rykkere.

Samtidig må det gentages, i lighed med tidligere år, at der fortsat ønskes en mere stringent opfølgning og kvalitetsorienteret rapportering for Landskassens regnskab, for så vidt angår de regnskabsmæssige forklaringer, jf. gældende regler. Det vil kunne komme en del af Revisionsudvalgets henstillinger såvel som ekstern revisors anbefalinger i møde. Dertil kommer, at mange forhold er gentagelser fra tidligere år, som endnu er åbne. Sidst men ikke mindst må det anføres, at der i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål fra såvel ekstern revisor såvel som Revisionsudvalget ofte savnes en klar angivelse, hvornår påpegede forhold konkret forventes håndteret og bragt i orden.

Revisionsudvalget skal endvidere opfordre til, at Naalakkersuisut fortsat fokusere på at styrke forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at Selvstyret kan overholde bevillinger og regnskabsregler. Revisionsudvalget har samtidig generel fokus på det eksisterende forbedringspotentiale i forhold til at styrke åbenheden i forvaltningen, herunder indkøb og anvendelse af eksterne konsulenter.

Revisionsudvalget fremlægger her 7 aktuelle henstillinger samt en række øvrige forhold, der har Revisionsudvalgets opmærksomhed. Revisionsudvalget er bevidst om, at flere af de af revisionen nævnte forhold relaterer sig til områder under forandring, f.eks. indførelse af et nyt økonomistyringssystem (ERP), hvilket understreger økonomistyringssystemets aktuelle betydning i bestræbelserne på en styrkelse af de interne kontrolsystemer og økonomistyringen i Selvstyret. Revisionsudvalget er samtidig opmærksomt på, at ERP systemet ikke vil kunne løse alle berørte forhold fra et år til det næste, men forholdene derimod løses over en årrække. Revisionsudvalget vil derfor også fremadrettet fastholde særlig fokus på gentagne bemærkninger, med henblik på registrering af lø-

bende forbedringer. Det gælder ikke bare spørgsmål fra ekstern revisor vedrørende den finansielle revision, men også den juridisk-kritiske revision samt forvaltningsrevisionen. Til Lovudvalgets orientering skal der her henledes opmærksomhed særligt på to forhold. Det gælder revisors anbefalinger omkring etablering af en retskildesamling og anbefaling omkring juridisk konsultationspligt. Til Familie- og Sundhedsudvalgets orientering henledes opmærksomhed på spørgsmålene og svarene vedrørende den Central Rådgivningsenhed på Finanlovskonto 30.10.46.

Revisionsudvalget og ekstern revisors bemærkninger fremgår i detaljer af de følgende afsnit med Revisionsudvalgets spørgsmål inden for en række områder og svaruddrag fra Naalakkersuisut. I forhold til tidligere år indgår nu, som supplement til de egentlige bemærkninger, også en række anbefalinger, som Naalakkersuisut har forholdt sig til. Idet der ikke er tale om egentlige kritiske forhold, men i højere grad tiltag til Naalakkersuisuts overvejelse, tages svarene hovedsageligt til efterretning. Anbefalingerne og svarene tjener derfor primært til yderligere at belyse den aktuelle prioritering af Naalakkersuisuts igangværende forandringsproces mod en styrket budget- og økonomistyring.

3.0 Ekstern revisors bemærkninger i revisionsprotokollatet

I dette afsnit fremhæves forhold, som fremgår af den af Inatsisartut udpegede eksterne revisors revisionsprotokollater til regnskabet for 2016. Den fulde beskrivelse fremgår af protokollaterne, samt Naalakkersuisuts kommentarer hertil i vedlagte bilagssamling.

Overordnede bemærkninger

Den eksterne revision konkluderer, at årsregnskabet for perioden 1. januar til 31. december 2016 i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med Landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Konklusionen er ledsaget af bemærkninger til følgende udvalgte forhold:

- At der løbende konstateres forbedringer i Selvstyrets regnskabsvæsen, herunder arbejdet med effektivisering og digitalisering.

Men at:

- Antallet af korrektioner sent i forløbet er bekymrende.
- At dokumentation for udførte kontrolhandlinger ikke er tilfredsstillende.

Til de overordnede bemærkninger hører også en række temaer påpeget af revisor til årsregnskabet 2016 samt temaer fra tidligere år, som igen er blevet adresseret, og hvortil Naalakkersuisut har svaret. Nedenfor er bemærkningerne opsummeret, dvs. ikke citeret. Helheden fremgår af revisionsprotokollatet i vedlagte bilag. Opsummeringen er indsat for spørgsmål fra henholdsvis revisor/udvalg

med referencenummer til regnskabsprotokollat i bilagssamlingen (?) og svar fra Naalakkersuisut (○):

3.1 Bemærkninger til årets regnskab

? 3.1.1. Svagheder i det interne kontrolmiljø.

- *Implementeringen af nyt ERP system i januar 2018 vil ændre en del forretningsgange på regnskabsområdet. Der vil derfor være behov for at udarbejde en struktureret risikovurdering af risikobilledet på regnskabsområdet, og en vurdering af hvordan kontrolhandlinger kan designes til at imødegå disse risici.*

? Hvordan og hvornår imødekommes behovet for en struktureret risikovurdering i forbindelse med implementeringen af det nye ERP system?

- *Implementering af system til vedligeholdelse af kontroller bliver implementeret i øjeblikket, og funktionaliteten vil blive rullet ud løbende. Der vil i første omgang være fokus på månedsafslutning og løbende driftskontrol. En analyse af risikobilledet på regnskabsområdet vil blive igangsat efter, at det nye ERP system er taget i brug, formentlig 2. halvår 2018.*

! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder analysen af det samlede risikobillede på regnskabsområdet.

? 3.1.2 Løbende afstemning af bogførte lønninger, samt afstemning af sammenhænge mellem Sulinal og XAL.

- *Der arbejdes med at udarbejde en afstemningsmetode for de transaktioner der føres imellem Sulinal og XAL. Afstemningerne skal derefter indarbejdes i det løbende afstemningsarbejde.*

? Hvornår forventes afstemningsmetoden at være indarbejdet?

- *Der er lavet en beskrivelse af denne process og arbejdet med at etablere selve afstemningen påbegyndes i år.*

! Revisionsudvalget henstiller, at afstemningsmetoden etableres inden for indeværende regnskabsår.

? 3.1.3 Manglende efterlevelse af krav til debitornedskrivning.

- *Forretningsgangen omkring overførsel af debitor fordringer til inddrivelse bliver stort set overholdt, selv om der ved årsskiftet var et tilgodehavende på godt 7 mio. kr., der var ældre end 6 mdr.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

? 3.1.4. Manglende stillingtagen til åbenstående poster ved kreditor- og bankafstemninger.

- *DcR har ændret sine afstemningsmetoder i 2016 vedrørende bankkonti, således at det er muligt at have et totalt overblik over status mht. hvilke konti der er afstemt og hvor mange og hvor gamle mulige åbne poster er. Intern Revision har fået adgang til disse nye oversigter. Efter ændring af afstemningsmetoden i DcR, er Intern Revision ved at udarbejde en opfølgningsmetode til afstemning af artskonti, hvor bankafstemningerne indgår.*

? Er metoden indarbejdet i forhold til 2017 regnskabet eller først 2018?

- *Den nye opfølgningsmetode bliver udfærdiget i år, og der vil blive arbejdet efter denne nye metode i 2018.*

! Revisionsudvalget henstiller, at opfølgningsmetoden bliver indarbejdet i 2018 som angivet.

? 3.1.5 Manglende godkendelse ved balancekonto posteringer.

- *Posteringer på egenkapital-kontoen specificeres i en note i regnskabet med forklaringer om, hvad posteringen omhandler. Dette for at sikre synlighed. Disse posteringer har historisk været brugt til at foretage rettelse, der ellers ville ødelægge det retvisende billede af årets resultat, og til at ændre status på Selvstyrets udlånsmasse (når udlånene skifter status mellem rentebærende udlån og rente- og afdragsfrie udlån). Principperne for, hvornår der kan posteres på egenkapital-kontoen, og hvordan disse skal godkendes, skal revurderes og dokumenteres i Regnskabshåndbogen.*

? Hvornår forventes principperne implementeret i Regnskabshåndbogen?

- *De nye procedurer vil blive indført i forbindelse med etablering af disse procedurer i det nye ERP system.*

! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder implementering af principper for balanceposteringer.

3.2 Åbne bemærkninger fra tidligere år

Opsummeringen er indsat for henholdsvis revisor (?), svar fra Naalakkersuisut 2016 (○ 16) svar fra Naalakkersuisut 2017 (▪ 17):

- ? 3.2.1 Fortsat indskærpelse af regler om skriftlig forretningsgangsbeskrivelse, idet visse enheder ikke følger Regnskabshåndbogen.
- 16: *Ressortomlægningerne pr. 1. januar 2015 har været omfattende, hvorfor regnskabsinstruksen ikke har været fulgt konsekvent af alle under omlægningerne. Reglerne omkring skriftlige forretningsgange vil blive indskærpet af Finansdepartementet.*
 - 17: *Der arbejdes med at optimere forretningsgangene i forbindelse med diverse strukturændringer, hvor regnskabsenheder oprettes og nedlægges, således at Intern Revision kan have et bedre grundlag for at rykke efter og indhente regnskabsinstrukser.*
- ? Hvornår regner man med, at de nye procedurer er indført?
- 17: *De nye procedurer vil blive indført i forbindelse med etablering af disse procedurer i det nye ERP system.*

! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder procedurer for forretningsgange.

- ? 3.2.2. Bedre beskrivelse af overførselsregler mellem finanslovskonti, konsolideringsprincipper i forhold til nettostyrede virksomheder samt resultatbegreber i regnskabet beskrives bedre.
- 16: *Beskrivelse af såvel overførselsregler, konsolideringsprincipper samt retningslinjer vil blive udarbejdet.*
 - 17: *I forbindelse med implementering af nyt ERP system, herunder nye kontoplaner, udarbejdes også ny konteringsvejledning. Arbejdet med at præcisere beskrivelser af Selvstyrets regnskabspraksis på områderne overførselsregler, konsolideringsprincipper og overførsler af resultatbegreber, vil blive udført i den forbindelse.*
- ? ERP systemet forventes implementeret i 2018. Kan det bekræftes, at konteringsvejledningen er færdiggjort og klar til brug i samme forbindelse?
- 17: *Ja.*

! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder overførselsregler, konsolideringsprincipper og resultatbegreber.

- ? 3.2.3 Bruttolønlisterne bør anvendes mere konsekvent, som sikring mod forkert lønudbetaling.
- 16: *Opgaven med bruttolønlister opprioriteres, herunder aftale om krav til behandling af bruttolønlistes i løbet af 2016 og 2017.*
 - 17: *Der implementeres i 2017 ændringer til Selvstyrets lønsystem, der i højere grad end nu vil understøtte de medarbejderansvarlige i deres opgave med at kontrollere lønudgifter. Ændringerne vil også understøtte en løbende central kontrol af, hvorvidt de medarbejderansvarlige udfører deres kontrolopgave.*
- ! Revisionsudvalget er opmærksomt på, at området forbedres i forbindelse med 2017 regnskabet.
- ? 3.2.4 At der fokuseres endnu mere på opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året, herunder boligstøtteudlån, som fører til meget store værdireguleringer i forbindelse med regnskabsafslutningen.
- 16: *Arbejdet med afstemning og værdiansættelse af låneporteføljen er ved at komme i mål.*
 - 17: *Der arbejdes på at videreudvikle administrationen på udlånsområdet på følgende områder:*
 - *Løbende afstemning af Selvstyrets mellemværende med de nettostyrede virksomheder styrkes.*
 - *Den løbende afstemning af ESU- og BSU udlån styrkes, og kontrolarbejdet med hensyn til INI's del at udlånsporteføljen tilpasses ny afstemningsmetode.*
 - *Der arbejdes på at udskifte det nuværende udlånssystem med en ny funktionalitet i det nye ERP system i årsskiftet 2017/2018.*
- ! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, og vil følge implementeringen, herunder afstemningsprincipper for udlånsporteføljen og udlånssystemet.

- ? 3.2.5 Afstemning af leverandørgæld er blevet bedre, men bør fortsat indskræmpes.
- 16: *Der indføres månedlig dokumentation af afstemninger af de største kreditorer samt stikprøvekontrol på de mindre kreditorer.*
 - 17: *Der arbejdes i 2017 med at forbedre afstemningsmetoden på kreditorområdet. Disse afstemninger er udfordrende, blandt andet i de tilfælde hvor en kreditor sender regninger til mange enheder i selvstyret, og derfor har flere konti hos Selvstyret. Arbejdet med den løbende afstemning styrkes, og de store kreditorer skal afstemmes hver måned.*
 - Er metoden indarbejdet i forhold til 2017 regnskabet eller først 2018?
 - 17: *Der er tale om en løbende styrkelse af arbejdet med denne type afstemninger. Det nye system vil give os nogle nye muligheder for afstemning og et bedre overblik over, hvilke kreditor konti er tilknyttet hvilke juridiske personer. Arbejdet vil derfor blive styrket både i forhold til 2017, men også fremover.*
- ! Revisionsudvalget er opmærksomt på, at området forbedres i forbindelse med 2017 regnskabet.
- ? 3.2.6 Indskræpelse af regler om bevillingskontrol, herunder søgning af bevillingsmæssig hjemmel ved afvigelser. Dertil mangler de regnskabsmæssige forklaringer fortsat substans, herunder betragtninger om aktivitetsniveauer, konsekvenser af ubesatte stillinger mv.
- 16: *Finansdepartementet er enig i, at bevillingsoverholdelsen kan vises med og uden overførselsadgang (mellem finanslovskonti).*
 - 17: *Naalakkersuisut vil overveje en modernisering af regelsættet i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelser i medfør af Inatsisartutloven om budgetter og regnskaber.*
- ? Revisionsudvalget orienteres gerne om de videre overvejelser, når de foreligger. Hvornår ser Naalakkersuisut næste gang mulighed herfor?
- 17: *Revisionsudvalget kan blive orienteret om Naalakkersuisuts overvejelser i 2018.*
- ! Revisionsudvalget ser frem til at modtage nærmere orientering snarest muligt i 2018, og henstiller, at det sker inden afslutningen af FM2018.

? 3.2.7 Tilpasning af regler om inventarfortegnelser bør foretages.

○ 16: *Mulighederne for inventarfortegnelse skulle undersøges i løbet af 2. halvår 2016.*

▪ 17: *Naalakkersuisut er enig i, at reglerne for føring af inventarfortegnelser bør justeres således at der i højere grad fokuseres på større aktiver. Det overvejes derfor at lade reglerne omfatte følgende områder:*

- *Aktiver af privatanvendelig karakter*
- *Arbejdspladser – der arbejdes med at formulere enklere regler for føring af aktiver forbundet til antal arbejdspladser, i stedet for føring af enkelte aktiver tilknyttet en arbejdsplads.*
- *Kunstværker*
- *Andre aktiver med en anskaffelsessum på mellem 50-100.000 kr.*

? *Hvornår tænkes justeringen implementeret?*

▪ 17: *Justeringen af reglerne for føring af inventarfortegnelser vil blive ændret i år, men implementeringen af nye forretningsgange for hvordan inventarfortegnelser skal registreres og vedligeholdes i ERP systemet sker i 2018.*

! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder registrering af inventarfortegnelser.

? 3.2.8 Utilstrækkelig opfølgning på registreringer vedrørende Anlægs- og Renoveringsfonden.

○ 16: *Der pågår opfølgning på afsluttede projekter, og der fremadrettet indføres en rapportmodel med månedlig opfølgning. Der er nedsat en arbejdsgruppe bestående af Anlægsafdelingen og DcR, der har til formål at sikre, at fejl ikke opstår fremadrettet samt at allerede konstaterede fejl og uoverensstemmelser rettes.*

▪ 17: *Arbejdet med at opgøre Anlægs- og Renoveringsfonden er afsluttet og løbende opfølgning af området indarbejdes.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

- ? 3.2.9 Forbedre kvaliteten af materiale til brug for revisionen i forbindelse med regnskabsafslutningen
- 17: *Arbejdet med at forbedre kvaliteten i materialet der danner grundlag revisionen fortsætter i 2017. Der arbejdes også på at styrke den månedlige kvalitetssikring af balancen, der igen vil styrke grundlaget for den løbende opfølgning og lette arbejdet med udarbejdelse af årsrapporten.*
- ? *Er Naalakkersuisut enig i at anvende et årshjul som værktøj, og hvornår vil et forslag til et fællesorganisatorisk årshjul, hvor væsentligste tidsfrister for materiale angives systematisk, i så fald kunne være udarbejdet?*
- 17: *Der findes allerede diverse oversigter over, hvilket regnskabsmateriale skal udarbejdes i forskellige sammenhænge, og til hvilke tidspunkter på året. Disse vil i år blive samlet i et egentligt årshjul.*
- ! Revisionsudvalget imødeser en forbedring på området i forbindelse med det kommende årsregnskab.

3.3 Juridisk-kritisk revision

I tilknytning til ovennævnte bemærkninger indgår fra 2015 og 2016 også juridisk-kritisk revision. Herved skal forstås, at det er et revisionsmål at påse, hvorvidt forvaltningen og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisionen udføres stikprøvevis med afsæt i en vurdering af risiko og væsentlighed. Anbefalingerne (➤) omfatter nedenstående temaer, hvorunder svaruddragene til hver anbefaling er anført *i kursiv*.

Udformning af etiske regler

- Selvstyrets arbejde med overholdelse af love og regler kan styrkes gennem udformning af et etisk regelsæt, der fastslår gode leveregler i Selvstyret.

Der er i forvejen udarbejdet sådanne regelsæt af etisk karakter. Her kan særligt nævnes antikorrupsionspolitikken og whistleblower-ordningen, med de tilhørende regelsæt og anbefalinger, som er gjort systematisk tilgængelige for alle ansatte på centraladministrationens intranet.

Naalakkersuisut ser ikke umiddelbart noget behov for at udarbejde yderligere etiske regelsæt, men vil løbende kunne beslutte at udarbejde sådanne, såfremt behovet måtte opstå.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

Etablering af retskildesamlinger, herunder eksempelsamlinger, afgørelsespraksis, udfald af klage- og ankesager m.v.

- Arbejdet med overholdelse af love og regler vil kunne styrkes gennem etablering af mere systematiske søgemuligheder – en funktionalitet der ikke mindst bør vurderes i lyset af den forholdsvis høje personudskiftning i Selvstyret.

Til dette emne anføres det som bemærkning i Revisionsudvalgets henvendelse bl.a., at alle medarbejdere har adgang til gældende lovgivning via selvstyrets hjemmeside samt til gældende administrative regler via Selvstyrets intranet, t Nanuaraq.

Til dette kan det oplyses, at der endvidere er adgang til at søge gældende regler identificeret f.eks. via "Grønlandsk Lovregister", som vedligeholdes og udgives af Statsministeriet.

Med ressortfordelingen følger en fordeling af såvel politisk som administrativt ansvar, ligesom sagsbehandlingslovens og offentlighedslovens regler hviler på princippet om en ressortfordelingsbestemt myndighedsadskillelse.

På den baggrund indrettes forhold som f.eks. etablering af retskildesamlinger lokalt og dermed emneorienteret under de enkelte Naalakkersuisutområder.

Naalakkersuisut har på den baggrund ikke planer om iværksættelse af generelle tiltag inden for dette område, på tværs af ressortfordelingen.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning, og henleder Lovudvalgets opmærksomhed på den fremsatte anbefaling og svaret herpå.

Obligatoriske e-learning kurser for sagsbehandlere

- Det ville være hensigtsmæssigt, såfremt kurser i generel sagsbehandling blev gjort obligatorisk for alle sagsbehandlere inden for det første ansættelsesår. Det er samtidig vurderingen, at et sådant kursus med fordel ville kunne udvikles som et e-learningkursus. Dette ville indebære såvel den tidsmæssige som den sproglige fleksibilitet, der kræves ved den forholdsvis store personaleudskiftning, der finder sted på de relevante områder.

Det har hidtil ikke været obligatorisk, at nye medarbejdere deltager i kurset: "Grundlæggende sagsbehandling." Det har således været forudsat, at medarbejdere tilmeldes et kursus som dette efter behov.

Naalakkersuisut forventer, at denne praksis vil fortsætte. Det vil til enhver tid være op til kollegiet af departementschefer at vurdere, hvorvidt et personaleadministrativt forhold som dette bør ændres.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

Styrket systemunderstøttelse af sagsbehandlingen

- Mange ESDH systemer giver mulighed for etablering af flere egentlige sagsbehandlingsunderstøttende funktioner som standarddokumenter, tjeklister og vejledning samt digitale kontroller i form af kvitteringer for udførte handlinger i sagsbehandlingsprocessen.

Der kan løbende udvikles yderligere moduler til de eksisterende systemer med henblik på at understøtte sagsbehandlingen med eksempelvis tjeklister og vejledninger.

På nuværende tidspunkt foreligger der ikke konkrete planer herom.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

Indførelse af konsultationspligt hos lovafdelingen ved tvivlssager i forhold til lovfortolkning, delegationsbeføjelser og habilitetsregler

- Lovafdelingen under Formandens kontor tilbyder også i dag rådgivning og assistance til de øvrige departementet, men dette foregår på frivillig basis. Det kunne overvejes, at indføre obligatorisk konsultationspligt hos lovafdelingen ved tvivlstilfælde i forhold til habilitet, uafhængighed, ressortansvar, sagsafgørelser m.v. Dette vil imidlertid også kræve, at Lovkontoret får tildelt flere ressourcer.

Med ressortfordelingen følger en fordeling af såvel politisk som administrativt ansvar, ligesom sagsbehandlingslovens og offentlighedslovens regler hviler på princippet om en ressort-fordelingsbestemt myndighedsadskillelse.

På denne baggrund kan det nævnes, at der i Centraladministrationen ikke foreligger planer om at foreslå ændringer ved den gældende ansvars- og kompetencefordeling mellem ressortområderne. Det vil fortsat være op til hvert enkelt ressortområde at vurdere behovet for juridisk bistand inden for departementets myndighedsområde.

- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning, og henleder Lovudvalgets opmærksomhed på den fremsatte anbefaling og svar herpå.

Indførelse af efterfølgende intern kontrol af sagsbehandling

- Der er ikke krav om udførelse af fagligt ledelsestilsyn i form af efterfølgende stikprøvevis gennemgang af afsluttede sager. Gennemgangen bør udføres af en erfaren medarbejder – og der bør gives en tilbagemelding til de sagsbehandlere, der har været involveret i sagen.

Naalakkersuisut har fokus på fremadrettet kvalitetssikring gennem kompetenceudvikling og vidensudveksling mellem erfarne og mindre erfarne medarbejdere. En generel obligatorisk ordning til intern kontrol på sagsbehandlingsområdet vil blive overvejet.

- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

3.4 Forvaltningsrevision

I tilknytning til den juridisk-kritiske revision indgår forvaltningsrevision. Herved forstås undersøgelser af, hvorvidt de politiske beslutninger er udført sparsommeligt, produktivt og effektivt med anbefalinger til forbedring heraf.

Anbefalingerne omfatter følgende overvejelser (➤) og svarudrag fra Naalakkersuisut *i kursiv*:

Styrket budgetstyring gennem fordeling af bevillinger på måneder og finanslovskonti

- Bevillinger på Finansloven fordeles i Selvstyret ikke på måneder og på finanslovskonti (indtægts- og udgiftstyper). Det vil kunne styrke den økonomiske styring – herunder den løbende budgetopfølgning – såfremt disse metoder blev indført som en obligatorisk del af Selvstyrets økonomistyringsmodel.

Det vil kunne overvejes at foretage en yderligere månedsvis fordeling af bevillinger i forbindelse med anvendelse af det nye ERP-system.

- ! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder aktuelle overvejelser om månedsvis fordeling af bevillinger.

Styrkelse af kommunikationen om indsatser og mål gennem øget anvendelse af intern aftalestyring

- I nogle departementer anvendes resultatkontrakter eller lignende aftaler mellem forskellige organisatoriske enheder som et værktøj til at udmønte Finanslovens målsætninger i forhold til den enkelte ansvarsenhed. Der er alene tale om et styringsværktøj til gensidig afstemning af forventninger til enhedernes indsats og resultater for finansåret. Det kan overvejes at anvende sådanne værktøjer mere konsekvent til styrkelse af den økonomiske styring i Selvstyret.

Set over tid er det centraladministrationens opfattelse, at der er en stigende anvendelse af resultatkontrakter og lignende styringsinstrumenter. Der synes således at være god overensstemmelse mellem Revisionsudvalgets overvejelser og den faktisk stedfundne udvikling.

- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

Styrket økonomisk styring af projekter gennem måling og registrering af eget tidsforbrug i tilknytning hertil

- Det kan overvejes, at registrere tidsforbruget og værdien heraf mere konsekvent i tilknytning til større udviklingsprojekter.

Naalakkersuisut har på et overordnet plan ikke fundet dokumentation for en egentligt positiv effekt af en generel tidsregistrering af alle medarbejderes aktiviteter, gældende for de typer af arbejde, der udføres i centraladministrationen.

Det vil herudover være op til den stedlige ledelse at vurdere, i hvilket omfang der er en rimelig sammenhæng imellem udført arbejde og tidsforbrug. De fleste enheder er af en sådan størrelse, at den stedlige chef umiddelbart bør have et rimeligt indtryk af medarbejdernes tidsanvendelse og produktivitet.

Som en undtagelse fra denne hovedregel kan nævnes Råstofdepartementet, der udfører indtægtsdækket virksomhed, hvilket forudsætter en systematisk tidsregistrering.

Dette er generelt et område, hvor man i det nye ERP system kan overveje at se på mulighederne i forhold til en værdiskabende registrering.

- ! Revisionsudvalget er opmærksomt på implementeringen af ERP-systemet, herunder vil udvalget følge op på Naalakkersuisuts aktuelle overvejelser om relevant tidsregistrering.

Styrket evaluering af anvendelse af tilskudsmidler

- Det kan overvejes at styrke evalueringen af effekten af de forskellige tilskudsordninger. Dels for at vurdere den konkrete effekt af indsatserne, dels for at dele viden om effektfulde løsninger med alle relevante aktører.

...Der arbejdes inden for Naalakkersuisut området med udgiftsanalyser, der bl.a. har til formål at forbedre evaluering af midlernes anvendelse generelt. Samtidig arbejdes der med evidensbaserede metoder for at vurdere effekt...

- ! Revisionsudvalget vil gerne orienteres nærmere omkring indførelsen af evidensbaserede metoder til måling af effekt og vidensdeling i forhold til tilskudsordninger.

Indførelse af skærpede regler for indkøb hos eksterne leverandører

- Selvstyrets indkøb kan løbende styrkes gennem afdelingen for strategiske indkøb, ligesom revisor noterer sig, at der planlægges udarbejdet et indkøbscirkulære i løbet af efteråret.

Naalakkersuisut tager Revisionsudvalgets bemærkninger til efterretning, idet Naalakkersuisut tilslutter sig Revisionsudvalgets overvejelser.

Indførelse af månedlig (samlet) budgetopfølgning

- Der udarbejdes p.t. kvartalsvise budgetopfølgninger i Selvstyret. Mange enheder følger dog månedligt op på økonomien. Det kunne styrke styringssikkerheden, såfremt det blev gjort obligatorisk for alle enheder at udarbejde en månedlig budgetopfølgning, således, at der også samlet for Selvstyret ville kunne udarbejdes månedlige budgetopfølgninger.

Samlede budgetopfølgninger for Grønlands Selvstyre påregnes fortsat gennemført kvartalsvis. Naalakkersuisut har umiddelbart ikke fundet, at generering af en samlet månedsopfølgning for hele Selvstyret kan forventes at have en effekt, som retfærdiggør den tilknyttede øgede ressourceanvendelse.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

Styrket datagrundlag til brug for styrkelse af ledelsesinformation

- Som påpeget i revisionsprotokollatet er der behov for at styrke datagrundlaget til styringsbrug i væsentlig grad. Det forventes at den kommende implementering af det nye ERP-system, LIS-system m.v. vil afhjælpe dette behov. Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at systemerne i sig selv vil afhjælpe manglerne, men at en afhjælpning heraf vil kræve investeringer i etablering af processer, der sikrer de nødvendige underliggende målinger og registreringer.

Naalakkersuisut er enig i, at indførslen af et nyt ERP system ikke i sig selv vil styrke datagrundlaget til styringsbrug. Kun i det omfang, at systemet integreres organisatorisk og ibrugtages efter sit formål, vil det kunne levere et forbedret styringsgrundlag.

Netop af denne grund er etableringen af ERP systemet i høj grad iværksat som et organisationsudviklingsprojekt med IT-mæssige implikationer snarere end blot som et IT-projekt.

Systemet planlægges at skulle udrulles til såvel Grønlands Selvstyre som til kommunerne, og det er forhåbningen, at systemet i løbet af de kommende år vil medvirke til et forbedret styringsgrundlag for alle berørte enheder.

Naalakkersuisut tager Revisionsudvalgets bemærkninger til efterretning, idet Naalakkersuisut tilslutter sig Revisionsudvalgets overvejelser.

Fortsættelse af det langsigtede arbejde med styrkelse af aktivitet- og ressourcestyring samt mål og resultatstyring

- Der arbejdes i dag kun i begrænset omfang med aktivitets- og ressourcestyring samt mål- og resultatstyring i Selvstyret. Selvstyret har derfor vanskeligt ved at dokumentere, hvorvidt Selvstyrets opgaver løses produktivt og effektivt. Der arbejdes på at indføre de nødvendige kompetencer, metoder og værktøjer til at styrke dette arbejde på længere sigt. Vi er enige i at der vil være tale om en proces, der må strække sig over en længere årrække – men det anbefales, at der løbende prioriteres de nødvendige ressourcer til arbejdet, da dette er afgørende for en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning i Selvstyret.

Naalakkersuisut finder, at tiltaget kan ansues som en del af den almindelige modernisering af den offentlige administration, herunder økonomistyringen.

Naalakkersuisut vil søge at tilgodese også dette område i den løbende prioritering.

- ! Revisionsudvalget er bevidst om, at der er tale om en proces, der strækker sig over en årrække, og opfordrer til, at der fortsat fokuseres på kompetencer og metoder, der kan hjælpe med at styrke mål og resultatstyringen.

4.0 Revisionsudvalgets bemærkninger til regnskabet

Revisionsudvalget har med baggrund i ekstern revisors ovennævnte bemærkninger samt gennemgang af de regnskabsmæssige forklaringer anmodet Naalakkersuisut om at besvare en række spørgsmål. Uddrag nedenfor omhandler de emner, som har givet anledning til bemærkninger fra Revisionsudvalget. Spørgsmålene og svar fremgår i sin helhed af bilag 6.

En række bemærkninger omhandler forhold og temaer, som også blev bemærket nævnt i forbindelse med udvalgets behandling af tidligere regnskaber, men som fortsat er åbne.

Spørgsmålene falder i to kategorier – den ene (4.1) relaterer sig til nogle generelle spørgsmål. Den anden kategori (4.2) omhandler spørgsmål bundet til en række anførte hovedkonti på Finanslov 2016. Revisionsudvalgets bemærkninger fremgår umiddelbart efter hvert forhold, der er spurgt ind til.

4.1 Generelle bemærkninger

Bevillingsmæssig hjemmel

Revisionsudvalget kan konstatere, at regnskabsforklaringerne ligesom sidste år varierer en del i grundighed og beskrivelsen af årsager til afvigelser. En del af afvigelsesforklaringerne indeholder fortsat ikke nogen begrundelse for, hvorfor der ikke er skaffet bevillingsmæssig hjemmel for afvigelserne.

Af regnskabshåndbogens afsnit 7.3 – ”Retningslinier for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer” – fremgår det, at:

”Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter. Desuden skal det oplyses, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

Der skal i alle tilfælde oplyses en fyldestgørende begrundelse for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelser.

! Revisionsudvalget anerkender, at der undtagelsesvist kan være årsager til, at der ikke kan skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelser. Disse skal være anført i de regnskabsmæssige forklaringer, som også regnskabshåndbogen foreskriver. Revisionsudvalget henstiller, at afvigelser fremadrettet anføres kort og systematisk for hver hovedkonto i de regnskabsmæssige forklaringer, såfremt der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel.

Vakante stillinger og afledte effekter

Revisionsudvalget har bemærket, at der fortsat er områder, hvorunder der angives at være ubesatte stillinger som begrundelse for afvigelser i forbruget. I udvalgets spørgsmål til Naalakkersuisut er der spurgt ind til årsager og konsekvenser udover de forbrugsmæssige afvigelser.

! Revisionsudvalget bemærker, at årsagerne til vakante stillinger kan være komplekse og forskelligartede. Revisionsudvalget henstiller, at Naalakkersuisut udarbejder et mere tværgående overblik over vakante stillinger og konsekvenserne heraf i forhold til løsningen af kerneopgaver. En vurdering af konsekvenserne af vakante stillinger bør desuden anføres i de regnskabsmæssige forklaringer i de tilfælde, hvor vakante stillinger har været årsag til afvigelser i forbruget.

! Revisionsudvalget gentager desuden sin anmodning fra 2015 og 2016 om, at Naalakkersuisut mere stringent – i de regnskabsmæssige forklaringer – præciserer, hvilke stillingskategorier og jobfunktioner, der konkret ikke har været besat, herunder, hvorvidt det har haft betydning for løsning af organisationens kerneopgaver.

Generel åbenhed omkring indkøb og udbud af opgaver til eksterne leverandører

I Revisionsudvalgets betænkning fra 2015 og 2016 blev det anført, at det i lyset af de økonomiske udfordringer som det grønlandske samfund står overfor er vigtigt, at alle dele af samfundet generelt, bliver bevidste om og bedre til, at håndtere egen økonomistyring. Endvidere er det udvalgets holdning, at Naalakkersuisut generelt bør arbejde målrettet for at skabe større åbenhed omkring ressourceanvendelsen, herunder arbejde for, at oplysninger om ressourceanvendelsen tilgår offentligheden hurtigt og på en let tilgængelig måde. Konkret kunne dette ske ved, at Naalakkersuisut løbende offentliggør, hvilke indkøb af varer og tjenesteydelser Selvstyret foretager. Idet Revisionsudvalget er opmærksomt på leverandøres evt. følsomhed i forhold til offentliggørelse af priser på enkeltprodukter, bør offentliggørelsen i sådanne tilfælde kunne foretages på kontraktsummer som alternativ. En sådan løbende offentliggørelse bør kunne automatiseres, da det ikke er hensigten, at påføre Selvstyret væsentligt øgede administrationsomkostninger i denne forbindelse. Det gælder både vareindkøb samt køb af tjenesteydelser, herunder eksterne konsulenter, som udgør væsentlige poster i regnskab. Udvalget imødeser i den forbindelse det kommende udbuds- og indkøbscirkulære.

Anvendelse af eksterne konsulenter

I forbindelse med Revisionsudvalgets betænkning vedr. godkendelse af Landskassens Regnskab for 2014 og vedr. anvendelse af eksterne konsulenter svarede Naalakkersuisut, at man tog Revisionsudvalgets anmodning om øget åbenhed til efterretning, herunder at de regnskabsførende enheder skal have bedre mulighed for at registrere forskellige kategorier af konsulenttydelser.

Revisionsudvalget har i den forbindelse også fulgt op i år, og spurgt ind til en oversigt over konsulenttydelser.

Opgørelsen over konsulenttydelser er vedlagt som en del af bilag 6. Til opgørelsen har Revisionsudvalget følgende bemærkning:

- ! Naalakkersuisut har fremsendt oplysninger om anvendelse af konsulenttydelser til udvalget. Udvalget gentager sin henstilling fra tidligere år om, at Naalakkersuisut iværksætter de fornødne tiltag med henblik på fremover, at kunne levere en udspecificeret opgørelse af anvendelsen af konsulenter i Selvstyret som en fast del af afrapporteringen i forbindelse med Landskassens Regnskab.

4.2 Spørgsmål til de enkelte hovedkonti fra Revisionsudvalget

I det følgende spørger Revisionsudvalget ind til de enkelte hovedkonti angivet med et nummer og navnet på kontoen. Revisionsudvalgets spørgsmål (?) fremgår nedenfor fulgt af Naalakkersuisuts bemærkninger hertil, *anført i kursiv*.

10.01.01 Formandens Departement

- ? 6 stillinger oplyses som ledige. Ud af hvor mange og på hvilket niveau? Har det haft nogen effekt på opgaveløsningen og anses det som en permanent eller forbigående udfordring?
- o *De 6 ledige stillinger dækker over 1 opsigelse af en chef samt 12 opsigelser af fuldmægtige i løbet af 2016. Det har taget tid at genbesætte nogle af stillingerne, og det har haft en vis effekt på opgaveløsningen. Det vurderes at være en forbigående udfordring. En stor del af stillingerne er medio 2017 genbesat.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

10.10.10 Naalakkersuisut

- ? Der udbedes en nærmere forklaring for, hvor ofte der er behov for møblering af boliger jf. nævnelse heraf i de regnskabsmæssige forklaringer.
- *På det tidspunkt, hvor tillægsbevillingen blev afleveret havde 3 nytiltrådte medlemmer af Naalakkersuisut tilkendegivet ønske om at få tildelt en møbleret bolig. I løbet af nogle måneder ændrede to af medlemmerne af Naalakkersuisut mening, og valgte i stedet at få fragtet deres eget bohav fra deres hjemsted til Nuuk. Derfor var der i løbet af 2016 behov for en enkelt møblering af en personalebolig for et medlem af Naalakkersuisut.*
 - *Det vil være helt individuelt for udnævnte medlemmer af Naalakkersuisut, om der er behov for anvisning af møbleret bolig. Derfor kan det ikke skønnes, hvor ofte behovet vil gøre sig gældende.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

10.13.10 Udbytte, Udlodning og Salg fra aktieselskaber

- ? Hvorfor blev der budgetteret et udbytte fra Greenland Holding A/S når det i lang tid i forvejen har været klart, at Pituffik servicekontrakten var tabt? Årsagen til manglende udbytte bør kort beskrives, og fremadrettet konsekvens kort nævnes.
- *Under budgetopfølgninger for konto 10.13.10 i 2015 har man nedskrevet forventningerne til et decideret udbytte fra Greenland Holding A/S, hvor man har kigget på indtægt igennem et salg af GrønlandsBANKEN aktier. Man har i budgetopfølgningerne for 2016 ændret forventningerne fra et udbytte til en indtægt, hvilket er registreret under "uspecificeret reserve". I budgetopfølgning for 2016 er der ikke budgetteret med noget udbyttebetaling for Greenland Holding A/S i perioden 2016-2020, hvorfor man i denne periode kun kan forvente en indtægt til Grønlands Selvstyre gennem et salg af GrønlandsBANKEN aktier.*
 - ? Revisionsudvalget forstår svaret som, at det tabte indtægtsgrundlag fra Greenland Contractors I/S var forudset i regnskabet for 2016, og at differencen skyldes en transaktion af GrønlandsBANKEN aktier fra Selvstyret til Greenland Holding, som ikke blev effektueret.
 - *Det kan bekræftes.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

20.05.44 Partnerskabsaftale med EU

- ? Det oplyses, at målopfyldelsen nåede 68% i modsætning til tidligere højere niveauer. Hvad skyldes faldet, og hvad er forventningen til 2017?
- *To selvstændige indikatorer gør udslaget: EU3 - 7th grade test og EU11 - Transition rate to education 2 years after drop-out. EU3 er ny i 2016 og vedrører elevernes performance i trintest i 7. klasse. Selv om målsætningen blot var at holdet niveauet fra 2013 blev dette desværre ikke opfyldt, hvorfor indikatoren ikke bidrager til den samlede målopfyldelse. Faldet skyldes primært et lavt resultat i Qeqqata Kommunia. Det er uvist hvad årsagen til det skyldes, men der synes at være tale om et enkeltstående tilfælde, da trintestresultaterne for 2016 indikerer en fremgang i både Qeqqata Kommunia og for landet samlet set.*
 - *I 2017 anvendes samme indikatorer som i 2016. De foreløbige resultater tyder på, at graden af målopfyldelsen vil ligge over graden af målopfyldelsen i 2016. Formentlig i omegnen af 75 %.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

20.30.07 Boligstøtte, renter og afdrag, netto

- ? Kan det lavere end forventede niveau henføres til enkelte forhold eller mere generelle forhold? Hvis ja, så hvilke?
- *Hovedkontoen indeholder den del af selvstyrets udlånsmasse som INI A/S administrerer på vegne af Selvstyret. Der bliver ikke giet flere udlån på denne hovedkonto, og derfor bliver udlånsmassen mindre hvert år. Indtægterne på hovedkontoen er renter og afdrag på udlånsmassen, og derfor vil disse indtægter bliver mindre over tid.*
- ? Revisionsudvalget bemærker, at beløbet var nedsat fra 10,0 mio. kr. til 9,0 mio. kr. fra FL2015 til FL2016, hvor det i regnskabet faldt til 8,0 mio. kr. Såfremt det vides, at indtægterne falder i takt med, at udlånene betales tilbage, hvorfor budgetteres der så med samme beløb – 9,0 mio. kr. – i budgetoverslag for de kommende år?
- *Budgetteringen er ændret i finansloven for 2018 med følgende budgettal:*
 - *2018: -7,5 mio. kr.*
 - *2019: -7,0 mio. kr.*
 - *2020: -6,5 mio. kr.*
 - *2021: -6,0 mio. kr.*

Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

24 Skattestyrelsen

Generelt:

- ? Skattestyrelsen har flere ansatte, men der ses eksempelvis også stigende restancer. Til hvilke områder kan ansættelsen af flere medarbejdere henføres, og hvad er effekten af de øgede personaleressourcer, der er ansat i 2016?
- *Det er korrekt, at Skattestyrelsen i de seneste år har fået tilført flere ressourcer, men disse har været målrettet toldområdet samt etableringen af et nyt pensionskontor, som følge af Inatsisartuts vedtagelse af lov om obligatorisk pensionsopsparing.*
 - *Skattestyrelsen har gennem 2016 styrket inkassoområdet gennem flere nyansættelser, og der er således ved udgangen af 2016 kommet 5 nye medarbejdere på området. Ansættelser er blandt andet sket som følge af ændringer i arbejdsrutiner, men også som erstatning for medarbejdere, som er fratrådt før 2016, men hvor det ikke har været muligt at genbesætte stillingerne som følge af at det ikke har været kvalificerede ansøgere. Der er således ikke tale om en styrkelse af området gennem tilførsel af eksterne ressourcer.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

- ? Udover selve udbyttebetalingen fra Greenland Holding, hvor stort et fald i direkte og indirekte skatter vurderes tabet af Pituffik servicekontrakten at have fået?
- *Servicekontrakten på Thule Air Base er overgået i 2017, hvorfor der endnu ikke er konstateret et tab af provenu. Skattestyrelsen forventer et provenutab i 2017 på op mod 40 mio. kr. i forhold til provenuet i 2016, og et forventet provenutab på op mod 100 mio. kr. i 2018 i forhold til 2016. Skattestyrelsen har i sine vurderinger understreget, at tallene bør iagttages med stor forsigtighed, da Styrelsen ikke er bekendt med de gamle og nye servicekontrakter og heller er ikke bekendt med de nærmere detaljer i den konkrete overdragelse af opgaverne i Pituffik. Tallene er excl. tab af udbytte fra Greenland Holding A/S.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret efterretning.

24.01.15 Indbetaling på tidligere afskrevne fordringer

- ? I punktform - listet som vigtigste først - hvilke dedikerede tiltag er så iværksat for at imødegå stigningen i restancemassen?
- *Skattestyrelsen har siden centraliseringen af inkassoopgaven arbejdet med at effektivisere og målrette arbejdet. Naalakkersuisut har vanskeligt ved at rangere de enkelte tiltag i forhold til hinanden, men vil dog pege på, at arbejdet med, og lovgivningen omkring, Ilanngaassivik med henblik på forebyggelse af fremtidige restancer som et meget centralt punkt. Af samtlige nedenstående punkter er alene Ilanngaassivik endnu ikke implementeret. De øvrige tiltag arbejdes der allerede med. Vigtige tiltag med henblik på at nedbringe/forebygge restancer:*
 1. *Ilanngaassivik.*
 2. *Etablering af modregningssystem.*
 3. *Etablering af en intern administrativ afdeling som har frigivet ressourcer til decideret pantefogedarbejde.*
 4. *Mere effektiv og hurtigere forretningsgang omkring begæring af konkurser ved restancer.*
 5. *Flere udgående forretninger gerne sammen med revisionskontor og arbejdsgiverkontrol.*
 6. *"Åbent hus arrangementer" i forbindelse med besøg i byer/bygder, hvor Skattestyrelsen ikke er repræsenteret, hvor borgerne inviteres til at henvende sig, hvis de har spørgsmål, er i tvivl eller lignende.*
- ! Revisionsudvalget bemærker, at tiltag i forhold til Ilanngaassivik foreløbig er udskudt, og henstiller generelt til særlig opmærksomhed omkring restanceområdet.

30.10.34 Underholdsbidrag og adoption samt bisidderbistand

- ? Hvor stor en andel af mindreforbruget vurderes henført til manglende refusion overfor kommunerne? Hvis niveauet er væsentligt, hvordan bliver der fulgt op?
- *Andelen af mindreforbruget, der vurderes henført til manglende refusion over for kommunerne, skønnes til at være ca. 330.000 kr. Som det fremgår af nedenstående tabel (bilag) er der meget store udsving i antal helårsmodtagere, der ikke umiddelbart kan forklares. Derfor har det heller ikke været muligt at lave en stabil frem-skrivningsmodel for antallet af helårsmodtagere. Dermed er området vanskeligt at budgettere. I 2014 steg udgiften på hovedkontoen til 8,8 mill. kr., hvorfor det vurderedes mest realistisk at budgettere med 9,0 mill. kr. i 2016. Efterfølgende viste regnskabet for 2015 en noget lavere udgift på kontoen på omkring 6,6 mill. kr.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

30.10.46 Central Rådgivningsenhed

- ? Hvilke stillinger, på hvilket niveau, har været vakante, og har det påvirket driften?
- Mindreforbruget på hovedkonto 30.10.46 skyldes primært, at Den Centrale Rådgivningsenhed i løbet af 2016 havde budgetteret med 3 konsulentstillinger, der dog endte med at være vakante i løbet af året. Konsulentstillingerne skal besættes med medarbejdere, der er bekendte med praksis på det sociale område, evt. med baggrund som socialrådgivere, og varetager bl.a. opgaver med sagshjælp i kommunerne.
 - Det påvirkede driften i den forstand, at en række kurser måtte ophøre, og at en del af det sagshjælpende arbejde i kommunerne ligeledes blev nedprioriteret. Den Centrale Rådgivningsenhed har således ikke i ønsket omfang kunne bistå i arbejdet med at nedbringe det høje sagspres i Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia og Kommuneqarfik Sermersooq.
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning og henleder Familie- og Sundhedsudvalgets opmærksomhed på ovennævnte spørgsmål og svar.

34.11.03 Dronning Ingrid's Hospital

- ? Hvilke udgifter er steget mest og hvor meget. Kan det evt. henføres til særlige årsager?
- *Hovedkonto 34.11.03 Dronning Ingrid's Hospital udviste ultimo 2016 et merforbrug på 15,2 mio. kr. i forhold til finanslovsbevillingen. Kontoen er i løbet af 2016 tilført*

midler via en budgetneutral rokering internt i sundhedsvæsenet på 5,5 mio. I forhold til den samlede bevilling udviser kontoen et merforbrug på 9,7 mio. kr.

- *Gennem de seneste 8-10 år har hovedkonto 34.11.03 Dronning Ingrid's Hospital årligt udvist et merforbrug mellem 8-13 mio. kr. i forhold til finanslovsbevillingen. Det skyldes bl.a. hjemtagning af behandling fra Danmark, øget pres på regionerne og afsmittende effekt heraf på DIH. Derudover er DIH presset af rekrutteringsmæssige udfordringer, og deraf følgende flere og kortere ansættelsesforhold.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

40.01.01 Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Kirke

- ? Vil den manglende afholdelse af større workshops i 2016 betyde et højere aktivitetsniveau i 2017?
 - *Workshops i forbindelse med Partnerskabsaftalen blev udskudt fra 2016 til 2017. Derfor forventes der et normalt aktivitetsniveau for 2017. Altså et højere aktivitetsniveau i forhold til 2016.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

40.90.10 CopyDan aftale

- ? Det fremgår af Finansloven, at afgiften er et fast beløb beregnet pr. elev. Svarer afvigelsen til et tilsvarende fald i antallet af forventede elever?
 - *Nej. Antallet af elever i folkeskolen fra 2015 til 2016 viste et fald på 1 %. Regnskabet for 2015 viste også et mindreforbrug, hvorfor der for 2017 muligvis også kan forventes et mindreforbrug.*
- ? Såfremt faldet af elever kun har været på 1%, og der afregnes pr. elev, hvad skyldes så mindreforbruget?
 - *Copydan-aftalen består af 3 forskellige takster hhv. folkeskoleområdet, gymnasieområdet og erhvervsuddannelsesområdet samt de videregående uddannelser. Grunden til mindreforbruget skyldes altså væsentligt færre studerende på de taksttunge områder.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

51.07.40 Rente- og afdragsfrie udlån samt 51.07.42 Rentebærende udlån

- ? Det står anført i de regnskabsmæssige forklaringer, at afvigelsen skyldes en fejlposteret. På begge konti står der anført, at forbruget skulle have været højere med størrelsen på det fejlposterede beløb? Uddybning af forholdet, herunder beregningen ønskes kort redegjort for.
- *Der er desværre sket en fejl, så den seneste version af den regnskabsmæssige forklaring ikke indgik i den endelige udgave af Landskassens regnskab 2016. Den endelige version af den regnskabsmæssige forklaring fremgår nedenfor: "Der er et mindre forbrug på nærværende hovedkonto. Det mindre forbrug skal primært henføres til manglende efterspørgsel fra landbrugserhvervet, hvilket muligvis kan forklares med problemer med at opfylde kravet til egenfinansiering på 10 %."*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

66.01.01 Råstofstyrelsen

- ? På hvilket niveau har der været vakante stillinger og har det haft nogen effekt på opgaveløsningen?
- *Som det væsentligste har en afdelingschef hele året været konstitueret i stillingen som styrelseschef. Der er ikke efterfølgende blevet konstitueret en person i afdelingschefstillingen, men der er lavet en arbejdsdeling med departementschefen, således at styrelseschefen ikke har nogen rejseaktivitet. Der har derfor ikke været en direkte effekt på opgaveløsningen. Derudover har der været stillinger på fuldmægtigniveau, der har været ubesatte i perioder. Det skyldes dels problemer med at tiltrække kvalificeret personale i første omgang, men også at nogle, der er indstillet til ansættelse, springer fra meget sent i forløbet, hvorefter ansættelsesprocessen skal starte forfra. Det betyder naturligvis at der har været mere merarbejde, end der ellers ville have været. Samlet har effekten på opgaveløsningen været begrænset, men det vil naturligvis være ønskeligt med så få og så korte perioder som muligt med ubesatte stillinger.*
- ? Er der entydige årsager til, at nogle springer fra sent i forløbet?
- *Vi er ikke bekendt med nogle entydige årsager til, at nogle springer fra sent i forløbet.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

66.01.05 Indtægtsdækket myndighedsbehandling

- ? Jf. Finansloven fremgår det, at der skal være balance over en periode på 6 år. Samtidig er der refusionsret for afholdelse af udgifter til ekstern behandling med forskellige formål af understøttende karakter fra mange forskellige parter. Hvordan sikres det, at der opnås balance mellem størrelsen på brugerbetalingen og den efterfølgende (forpligtende) myndighedsbehandling således, at der ikke henstår store reserver eller opstår udækkede fremtidige forpligtelser?
- *Det er meget vanskeligt på forhånd at sikre balance mellem de gebyrer, der skal betales, og det efterfølgende forbrug i relation til selve myndighedsbehandlingen. Nogle gange er der "overskud" i forhold til de betalte gebyrer, mens der ved meget aktive selskaber er tale om at de forudbetalte gebyrer ikke er tilstrækkeligt til at dække udgifterne til myndighedsbehandling. En del af olieselskaberne der fik tilladelser i udbudsrunderne i 2007 og 2008 betalte faste årlige gebyrer afhængig af tilladelsesområdets størrelse. I takt med tilladelserne er blevet tilbageleveret, har det øget de "positive" reserver på hovedkontoen. Der skal samtidig bemærkes at der nu for alle tilladelser på kulbrinteområdet gælder at der fortsat skal betales et gebyr, men når gebyret er opbrugt til myndighedsbehandling, så fremsendes der fremadrettet kvartalsvise fakturaer for at få refunderet udgifterne til myndighedsbehandling. D.v.s. "kontoen" for den enkelte tilladelse går i nul hvert kvartal.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

66.01.06 Kulbrinterelaterede forsknings- og udviklingsprojekter

- ? Er der balance i forudbetalinger og forpligtelser, jf. niveauet for hensatte reserver, og hvorledes sikres der langsigtet balance mellem brugerbetaling, hensatte reserver og forpligtelser til myndighedsbehandling (risikostyring)?
- *I forbindelse med udstedelse af efterforsknings- og udnyttelsestilladelser på kulbrinteområdet, bliver det i tilladelsesbetingelserne aftalt hvilke beløb der skal afsættes til diverse projekter, hvoraf en stor del vedrører natur- eller miljø-området. Nogle af projekterne er aftalt på forhånd, men der er også tale om at det først aftales på et senere tidspunkt hvilke projekter der skal finansieres via de afsatte midler. Nogle selskaber ønsker at de helt eller delvist kan forudbetale de aftalte midler, hvilket var grunden til at hovedkontoen blev oprettet. Der er således ikke tale om at vi har en risiko, da der jo typisk er tale om forudbetalte midler, som efterfølgende løbende udmonteres via konkrete projekter der laves aftaler om.*

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

70.01.01 Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur

- ? Det står anført i de regnskabsmæssige forklaringer for hovedkontoområdet, at der var tale om fejlposter, som har givet anledning til en regnskabsmæssig afvigelse. Hvor store fejlposter har der været tale om, og hvordan søges de forhindret fremadrettet?
- ? Har vakante stillinger haft konsekvenser for driften i Departementet?
- *Der er blevet lavet en ny procedure for departementets interne opfølgning på bruttolønlistes for at forhindre lignende fejl fremadrettet. Departementet laver på nuværende tidspunkt månedlig afstemning og ajourføring af lønbudgettet, og evt. rettelser til bruttolønlisterne meddeles løbende til Lønservice, så ompostering også kan foretages løbende.*
 - *Der har været vakante stillinger i departementets sekretariat, hvor økonomifunktionen var placeret, og det har haft konsekvenser for departementets økonomifølgning. Blandt andet er ovenfor beskrevne fejlposter og opfølgningen herpå en konsekvens af, at drifts- og udviklingsopgaver har haft for lidt fokus, mens departementet har været presset af behandlingen af politiske sager og henvendelser fra pressen og borgere. Dette særligt i forbindelse med servicekontrakterne på passagerbefordring.*
- ! Revisionsudvalget noterer sig, at der strammes op på området for bruttolønlistes jf. også punkt 3.2.3. Udvalget henviser desuden til udvalgets henstilling under punkt 4.1 vedrørende ledige stilling, at det normalt vil indgå i beskrivelsen hvilke stillingskategorier og jobfunktioner, der konkret ikke har været besat og angivelse, herunder hvorvidt det har haft betydning for løsningen af organisationens kerneopgaver.

77.05.07 Miljøbeskyttelse

- ? Der står anført i de regnskabsmæssige forklaringer, at ”merforbruget skyldes manglende opdatering i XAL systemets balance/bevilling, som følge af en tillægsbevilling på 213.000 kr. godkendt af Finansudvalget d. 5. oktober 2016 (2016-736), som skulle bruges til at dække 77.03.03 regninger (park ranger)”. Hvad er samspillet mellem den manglende opdatering, tillægsbevilling og afledte effekt på henholdsvis konto 77.03.03 og 77.05.07? Må gerne forklares nærmere med udgangspunkt i de rapporterede tal for hver konto.
- **Svar vedr. 77.03.03 Rangerordning for Verdensarvsområdet ved Ilulissat:**
I 2015 skete der en teknisk-administrativ fejl, således at beløbet på hovedkonto 77.03.03 Rangerordning for Verdensarvsområdet ved Ilulissat desværre ikke blev udbetalt som planlagt til Qaasuitsup Kommunia. Dermed blev der ansøgt en tillægsbevilling på 213.000 kr. i 2016. I forbindelse med Finanslovsprocessen for 2017 blev det besluttet, efter anbefaling fra Finansdepartementet, at overføre hovedkonto

77.03.03 Rangerordning for Verdensarvsområdet ved Ilulissat til 20.05.20 Bloktilskud til kommunerne, da det ville betyde mindre administration på området.

○ **Svar vedr. 77.05.07 Miljøbeskyttelse:**

Der var et forventet mindreforbrug på hovedkonto 77.05.07, da tillægsbevillingen blev godkendt af Finansudvalget d. 5. oktober 2016 sags. Nummer 16-736. Der blev ved årets slutning omroket forbrug fra 73.01.01 Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet i den tro, at der var midler på hovedkonto 77.05.07, det viste sig, at de 213.000 kr. ikke var blevet fjernet fra budgetmodulet (det skal man gøre manuelt) og dermed endte hovedkontoen med et overforbrug.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

4.3 Øvrige spørgsmål fra Revisionsudvalget

KNR

? Der ønskes en kort redegørelse for status på leje af ejendomme for KNR:

KNR lejer 2 bygninger på Issortarfimmut.

Issortarfimmut 1A, B3973:

Formål: Kontorer, Radio- og TV produktion

Ejer: Michael Munck

Areal: 1.260 kvm

Husleje: 162.364,82 kr. pr. måned. Fra 1. januar 2018 forhøjes huslejen med 2% hvert år.

Depositum indbetalt: 300.000 kr.

KNR betaler selv for indvendig vedligeholdelse.

KNR er i besiddelse af følgende: Indflytningsrapport, Lejekontrakt, Alle bilag fra lejekontrakt, Samtykke mht. nødgenerator.

Issortarfimmut 9, B3899:

Formål: Kontorer, Radio- og TV produktion

Ejer: Mogens Larsen (Larsen & co.)

Areal: 1.248 kvm

Husleje: 99.459 kr. pr. måned. Huslejen reguleres hvert år.

Depositum indbetalt: 155.850 kr.

KNR betaler selv for indvendig vedligeholdelse.

! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning og henleder opmærksomheden på KNR's lejeudgifter og øvrige lejeforpligtelser som et væsentligt grundlag i de aktuelle overvejelser vedrørende bygningen af et mediehus.

Nukissiorfiit

- ? Revisionsudvalget anmoder om fordelingsregnskabet i en excel fil med tillæg af kolonner indeholdende afsatte mængder, afregnet indtægt samt heraf afledte positive/negative dækningsbidrag for hver by/bygd. (Excelarket er vedlagt som del af bilag 6).
- ! Revisionsudvalget henstiller, at fordelingsregnskabet for Nukissiorfiit indgår i samme publikation som Nukissiorfiits årsregnskab. Dette for at øge regnskabets transparens.
- ? Revisionsudvalget ønsker en kort redegørelse for de manglende løndele, som blev korrigeret over for en medarbejdergruppe herunder, hvorvidt der er risiko for et efterslæb for andre medarbejdergrupper i Nukissiorfiit.
 - o *Nukissiorfiit har reguleret lønnen specifikt for maskinmestre. Grunden hertil er, at indholdet i overenskomsten mellem Nalakkersuitut og Maskinmestrenes Forening er blevet bedømt anderledes end tidligere. Hertil skal det bemærkes, at Nukissiorfiit og de pågældende medarbejdere, havde samme opfattelse af indholdet af overenskomsten, som dog desværre viste sig at være forkert. Overenskomstsyste­met bevirker, at der altid vil være forhold, som skal ændres og reguleres som følge af nye overenskomster..... Der vil blive lønreguleringer som følge af de løbende overenskomstforhandlinger, men disse forventes ikke at få samme omfang, som korrektionen for medlemmerne af Maskinmestrenes Forening resulterede i.*
- ! Revisionsudvalget tager svaret til efterretning.

5. Udvalgets indstilling af revisor for Landskassens regnskaber

Jf. Forretningsordenen for Inatsisartut, § 25, stk. 2, udpeger Inatsisartut Landskassens revisor efter indstilling fra Revisionsudvalget.

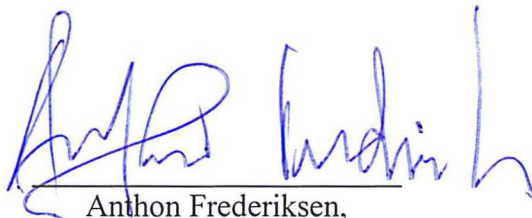
Revisionsudvalget indstillede på efterårssamlingen 2016, at Inatsisartut udpegede det statsautoriserede revisionsaktieselskab Deloitte til at revidere Landskassens regnskab for 2017, hvilket blev vedtaget af Inatsisartut. Revisionsudvalget skal herefter indstille Landskassens revisor for 2018:

Revisionsudvalget indstiller til Inatsisartut, at Inatsisartut udpeger det statsautoriserede revisionsaktieselskab Deloitte til at revidere Landskassens regnskaber for 2018.

6. Indstilling vedrørende godkendelse af Landskassens regnskab for 2016

Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget om godkendelse af Landskassens regnskab for 2016 til vedtagelse.

Med disse bemærkninger skal Revisionsudvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anthon Frederiksen,
formand

Michael Rosing

Ineqi Kielsen

Knud Kristiansen

Debora Kleist

Villy Olsvig

Hans Aronsen

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Revisionsprotokollat, Landskassen 2016.

Bilag 2: Revisionsprotokollat, Asiaq 2016.

Bilag 3: Revisionsprotokollat, Mittarfeqarfiit 2016.

Bilag 4: Revisionsprotokollat, Nukissiorfiit 2016.

Bilag 5: Udvalgets spørgsmål- og Naalakkersuisuts svar vedr. revisionsprotokollaterne mv.

Bilag 6: Udvalgets spørgsmål- og Naalakkersuisuts svar vedr. regnskabsmæssige forklaringer mv.